

[Domov](#) > [Mreža Usposabljanja, Pravosodne Mreže In Agencije](#) > [Latvia](#)

# Začetno usposabljanje sodnikov in tožilcev v Evropski uniji

Vsebino zagotavlja

Latvija



Latvija

## Sodniki

### Splošni opis

Latvija od leta 2020 zagotavlja uvodno usposabljanje za novoimenovane sodnike (po potrditvi na sodniški položaj) na podlagi člena 89, točka (5), zakona o sodstvu, v skladu s katerim se mora vsak novoimenovani sodnik v prvem letu službovanja udeležiti posebnega programa usposabljanja. Program usposabljanja je v glavnem namenjen splošnim sodnikom. Novoimenovani sodniki upravnih sodišč se programa usposabljanja udeležijo, če je to koristno in ustrezno. Vendar je predviden razvoj novega programa, ki bo posebej namenjen novoimenovanim sodnikom upravnih sodišč.

Za usposabljanje sodnikov in sodnega osebja je odgovorna latvijska sodna uprava, vendar je ta naloga prenesena na latvijski center za usposabljanje v pravosodju (LJTC), tj. nevladno organizacijo, ki so jo leta 1995 ustanovili mednarodni donatorji in latvijsko sodniško združenje. LJTC ima notranje izkušnje in znanje za zagotavljanje kakovostnega usposabljanja novoimenovanim sodnikom, sodnikom z izkušnjami in sodnemu osebju. LJTC je urejen z zakonom o združenjih in fundacijah ter dolgoročnim sporazumom med sodno upravo in LJTC o podrobnostih v zvezi z zagotavljanjem usposabljanja na nacionalni in mednarodni ravni.

V povprečju na leto vključuje do 15 udeležencev usposabljanja na področju splošne in upravne pristojnosti.

### Dostop do začetnega usposabljanja

LJTC lahko program usposabljanja začne po izboru sodniških kandidatov in takoj, ko parlament (*Saeima*) izglasuje kandidate. Dodatnega ali posebnega izbirnega postopka ni, saj ga že izvaja izbirni odbor. Za vstop v sodstvo obstaja samo ena pot – uspešno prestati vse ravni izbora in biti potrjen s strani parlamenta.

Sodniki so sprva imenovani za obdobje treh let.

### Oblika in vsebina začetnega usposabljanja

Program usposabljanja za novoimenovane sodnike temelji na predhodno razvitem obsežnejšem programu za sodniške kandidate.

Vendar je novi program namenjen petim glavnim sodnim nalogam sodnika:

1. priprava zadeve za obravnavo (vključuje vsebino o: sodnih postopkih v civilnih in kazenskih zadevah, vodenju zadev, kakovostnih sodnih odločitvah, osebнем vodenju, sodni etiki, vlogi sodnika itd.);
2. vodenje sodne obravnave (vključuje vsebino o: vodenju zadev, sodnem postopku, osebнем vodenju, predstavitvenih govorniških spretnostih, čustveni in socialni inteligenci, argumentaciji in kritičnem mišljenju, simulacijah sodnih obravnav v civilnih in kazenskih zadevah, simulacijah sodnih obravnav, ki jih vodijo sodniki vrhovnega sodišča, podlagi za postopek mediacije itd.);
3. pisanje sodne odločbe (vključuje vsebino o: sodnih postopkih v civilnih in kazenskih zadevah, vodenju

- zadev, kakovostnih sodnih odločitvah v civilnih in kazenskih zadevah itd.);
4. zagotavljanje učinkovitega sodelovanja in komunikacije (vključuje vsebino o: razpravi o vlogi sodnika v 21. stoletju, sodnih postopkih v civilnih in kazenskih zadevah, vodenju zadev, kakovostnih sodnih odločitvah v civilnih in kazenskih zadevah, spoznavanju sodnikov drugih stopenj in ustavnega sodišča, drugih pravnih poklicih, osebnem vodenju, predstavitvenih spretnostih, čustveni inteligenci, simulacijah sodnih obravnav, pravni etiki, razpravi z mladimi sodniki o njihovih izkušnjah v prvem letu službovanja, krepitvi ekipnega duha, načinu oblikovanja načrta za osebni razvoj, itd.);
  5. razumevanje vloge sodnika, posebnosti poklica, omejitev in odgovornosti (simulacije sodnih obravnav v civilnih in kazenskih zadevah, čustvena in socialna inteligenca, pravna etika (deontologija) in posebnosti sodniške etike, vloga sodnika ter pričakovanja družbe in države).

Program je organiziran tako, da podpira tudi razvoj kompetenc, ki jih morajo imeti člani sodstva:

1. vrednote in etika;
2. analitična in konceptualna miselnost;
3. pripravljenost za učenje in osebni razvoj;
4. sposobnost odločanja in prevzemanja odgovornosti;
5. komuniciranje in sposobnost sodelovanja;
6. sposobnost načrtovanja (organizacija in prožnost).

Večino usposabljanja zagotavljajo izvajalci, ki so sodniki in so usposobljeni na področju metodologij in tehnik usposabljanja. LJTC zagotavlja polno podporo usposabljanju, saj razvija/posodablja programe, pa tudi med samim usposabljanjem, zlasti če se zagotavlja na spletu. Prav tako zagotavlja podporo sodnikom mentorjem, ki so usposobljeni za mentorstvo, saj se z njimi redno sestaja in razpravlja o izzivih. Mentor je na voljo od prvega dne na položaju. Medtem ko mentorji nudijo podporo mladim sodnikom, je na voljo tudi strokovni nadzor, ki jim pomaga pri spoprijemanju z netipičnimi situacijami, težavami s kolegi in osebjem ali odpravljanju posledic zelo težavnih zadev.

Del usposabljanja (tj. o informacijskem sistemu sodišč, varstvu podatkov in zasebnosti, notranjih kadrovskih sistemih itd.) zagotavljajo strokovnjaki iz sodne uprave.

Pravo EU je sestavni del usposabljanja o posebnih zadevah, čezmejne teme, človekove pravice in temeljne pravice pa se zagotavljajo kot dodatne teme v prvem letu na položaju. Poleg tega se spodbuja udeležba v programih samoučenja, ki jih ponujajo tudi notranji in drugi mednarodni ponudniki usposabljanja (na primer program HELP).

Program dopolnjujejo pripravništva, ki jih organizira vsako sodišče, na katerega je sodnik imenovan. Program se bo nadalje razvijal za zagotovitev, da se bo pripravništvo izvajalo tudi na pritožbenih sodiščih, ustavnem sodišču in v drugih uradih pravnih poklicev (na primer na tožilstvu za sodnike v kazenskih zadevah).

LJTC kot član mreže EJTN od leta 2004 zagotavlja redno sodelovanje latvijskih sodnikov v programih, kot sta AIAKOS in THEMIS, tj. programih, ki so posebej namenjeni kandidatom za sodniški položaj in novoimenovanim sodnikom.

Za podporo ekipam pri natečaju THEMIS LJTC ponuja usposabljanje o govorniških spretnostih, pravnem jeziku in predstavitvenih spretnostih, mentorsko podporo itd.

Usposabljanje o pravnih jezikih na nacionalni ravni ni del programa usposabljanja. Vendar pa se usposabljanja o pravni terminologiji, ki ga zagotavlja mreža EJTN, ne udeležujejo le mladi sodniki.

Večina programa usposabljanja (200 akademskih ur, 1 akademska ura je 45 minut, skupno trajanje je 2,5–3 mesece) se zagotavlja kot intenzivni del na začetku opravljanja službe. Po prvem delu programa usposabljanja se ob upoštevanju specializacije *takoj* ponudi ocena posebnih potreb po usposabljanju. Oblikuje se celoten profil udeleženca skupaj z individualnim osebnim razvojnim načrtom. Program je organiziran tako, da udeleženca spodbuja, da prevzame polno odgovornost za svoj poklicni razvoj in redno usposabljanje.

## Zaključek začetnega usposabljanja in postopka pridobivanja kvalifikacij

Politike prekinitve ni, saj se v pravosodnem sistemu po zaključku programa ne zahtevajo preizkusi ali izpiti.

Pri izbiri in potrjevanju novih sodnikov sodstvo ne predvideva prekinitve usposabljanja med usposabljanjem. Izpiti ali preizkusi in ponovni preizkusi se ne izvajajo. Glede na to, da je izbirni odbor potrdil najboljše kandidate za mesto sodnika ter da je zagotovljeno vključujoče in interaktivno usposabljanje v obliki seminarjev in učenja pri delu (v obliki pripravništva), je novemu sodniku zagotovljena kakovostna priprava na delo. Novi sodnik je potrjen za poskusno dobo treh let.

## Tožilci

Ta vsebina ni bila zagotovljena.

---

■ Zadnja posodobitev: 08/06/2026

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.